

**Zápisnica z 3. zasadnutia výboru Snemu SAV,
ktoré sa konalo v zasadačke č. 119 Úradu SAV na Štefánikovej ul. 49 v Bratislave
a videokonferenčnou formou dňa 17. júna 2021 od 9:00 hod.**

Prítomní: D. Antolová, J. Gálik, K. Gmucová, V. Hvozdíková, A. Kalistová, Ľ. Kľučár, R. Passia

Ospravedlnení: M. Kadúć, K. Nemoga

Program:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu zasadnutia
3. Otváranie obálok s nomináciami kandidátov na externých členov VR SAV, príprava volieb
4. Informácia zo zasadania P SAV
5. Rôzne
6. Záver

Informácie k jednotlivým bodom programu:

K bodu 1

Zasadnutie výboru snemu otvorila o 9:05 hod. predsedníčka snemu K. Gmucová. Za zapisovateľku bola určená V. Hvozdíková, overením zápisnice bol poverený R. Passia.

K bodu 2

Program zasadnutia bol jednomyseľne schválený.

K bodu 3

Členovia výboru prítomní v zasadačke Úradu SAV prevzali a otvorili obálky a po kontrole formálnych náležitostí konštatovali, že výboru Snemu SAV boli doručené nominácie siedmich kandidátov na externých členov Vedeckej rady (VR) SAV, z formálneho hľadiska všetky v poriadku. Prijaté kandidatúry na externých členov VR SAV podľa poradového čísla záznamu v spise:

- Univerzita Komenského v Bratislave navrhuje prof. JUDr. Mareka Števčeka, PhD.
- Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach navrhuje prof. RNDr. Pavla Sováka, CSc.
- Univerzita Karlova v Prahe navrhuje prof. MUDr. Tomáša Zimu, DrSc., MBA
- Slovenská technická univerzita v Bratislave navrhuje Dr. h. c. prof. h. c. Dr. Ing. Olivera Moravčíka
- Technická univerzita v Košiciach navrhuje Dr. h. c. prof. h. c. prof. Ing. Stanislava Kmeťa, DrSc.
- Akadémia vied Českej republiky navrhuje prof. RNDr. Evu Zažímalovú, CSc.
- MATADOR HOLDING, a. s. navrhuje doc. Ing. Štefana Rosinu, PhD., MBA

Príprava konania júnového zasadnutia snemu (24. 6. 2021), na ktorom sa uskutočnia voľby externých členov Vedeckej rady SAV, prebehla na predošlom zasadnutí výboru snemu.

K bodu 4

Za výbor snemu sa 1. zasadnutia P SAV v novom funkčnom období (8. 6. 2021) zúčastnili K. Gmucová a V. Hvozdíková. Podali informáciu o priebehu zasadania.

Na úvod predsedu SAV P. Šajgalík ocenil zmeny v zložení nového predsedníctva (personálnu obmenu v rozsahu 1/3 považuje za primeranú, vyzdvihol tiež vyššie zastúpenie žien), poďakoval doterajším členom P SAV, ktorí sa rozhodli vo svojich funkciách ďalej nepokračovať a novému predsedníctvu zaželel, aby spoločne zabudli na partikulárne záležitosti a sústredili sa na blaho celku a o 4 roky sa takto s dobrým pocitom stretli so svojimi nástupcami.

Predseda SAV zároveň navrhol, aby bol v programe zasadnutia na začiatok predradený bod „Voľba podpredsedov SAV“ (zjednoduší to odovzdávanie agendy novým podpredsedom v ďalších bodoch rokovania). V tejto súvislosti informoval o dodržiavaných nepísaných pravidlách rozdelenia postov podpredsedov pre OV a horizontálnych (prierezových) podpredsedov medzi OV ako aj o tom, že na neformálnom stretnutí nevznikol rozpor v otázke dodržania doterajšieho rozdelenia (a jemná stabilita, ktorú sa podarilo v posledných rokoch dosiahnuť, by tak nemala byť narušená). Zmenou však je, že každý člen P SAV bude mať zodpovednosť za konkrétnu úlohu v nadväznosti na programové vyhlásenie predsedníctva (predkladané Snemu SAV na jeho septembrovom zasadnutí), vrátane zodpovednosti za odpočet plnenia tejto úlohy. V tejto súvislosti predstrel svoju predstavu o frekvencii operatívnych porád funkcionárov aj členov P SAV zodpovedných za konkrétne činnosti.

Návrh predradiť bod „Voľba podpredsedov SAV“ bol jednomyselne schválený, predseda predstavil kandidátnu listinu:

Podpredseda SAV pre ekonomiku a legislatívu – prof. MVDr. Juraj Koppel, DrSc.

Podpredseda SAV pre vedu, výskum a inovácie – prof. RNDr. Peter Samuely, DrSc.

Podpredsedníčka SAV pre zahraničné styky – Mgr. Zuzana Panczová, PhD.

Podpredseda SAV pre 1. OV – Mgr. Martin Venhart, PhD.

Podpredseda SAV pre 2. OV – prof. RNDr. Karol Marhold, DrSc.

Podpredseda SAV pre 3. OV – RNDr. Miroslav Morovics, CSc.

Prebehlo tajné hlasovanie. Počas sčítavania hlasov sa pokračovalo ďalšími bodmi programu.

F. Šimančík navrhol organizovanie neformálnych stretnutí P SAV, ktoré by predstavovali platformu na „preddiskutovanie“ závažných tém a priblíženie postojov k nim ešte pred ich schvaľovaním na oficiálnych zasadnutiach. Diskutujúci členovia P SAV vyjadrili podporu návrhu a dohodli sa na organizovaní „mimoriadnych výjazdových zasadnutí P SAV“ (Smolenice, Stará Lesná, Košice) minimálne raz za štvrtrok.

R. Karul predniesol informáciu o tréningoch správnej vedeckej praxe. Tréningy, v pozadí ktorých stojí koncepcia projektu Horizont 2020 Etika cnosti a integrita výskumu, boli dobre pripravené a pozitívne hodnotené. Ich iniciátorkou bola Ľ. Lacinová, hlavným trénerom J. Koppel, ktorý vytrénoval 11 trénerov. Tréneri v pilotnej fáze školili zhruba 30 doktorandov, ktorí získali grant pre doktorandov (jedna skupina bola anglofónna). Dodatočné materiály vypracovala L. Berdisová. Na jeseň plánujú trénovať dvojnásobný počet doktorandov. Ide o jeden z mála tréningov, ktoré SAV dokáže pripraviť sama, bez potreby externých vstupov. Zámer trénovať v etických otázkach pretrváva.

R. Karul tiež informoval o záveroch Etickej komisie SAV (EK) vo veci podnetu, ktorým bola komisia požiadaná preskúmať súlad princípov výkonového financovania s Etickým kódexom SAV (autor podnetu poukazyval na to, že bonifikácia organizácie z výkonného hodnotenia za monografie by sa mala premietiť bezo zvyšku do osobných odmien zamestnancov, ktorí k tejto bonifikácii svojimi publikáciami preukázateľne prispeli). EK konštatovala, že princíp zásluhovosti nie je jediným spôsobom rozdeľovania odmien a výkonové financovanie nie je v tomto ohľade v rozpore s etickým kódexom. Na osobné oceňovanie pracovníkov slúži systém hodnotenia špičkových publikácií SAV. Predseda P. Šajgalík doplnil, že podnetov na EK bolo za posledné 4 roky veľa a EK odviedla skvelú

prácu, formulovala všeobecné postuláty aplikovateľné na viaceré prípady, čo umožní predchádzať podávaniu podnetov k rovnakým otázkam.

Po kontrole plnenia uznesení P SAV a odobrení zápisníc z posledných zasadnutí P SAV nasledovalo vyhlásenie výsledkov tajných volieb. Predseda konštatoval, že všetci navrhovaní kandidáti na pozície podpredsedov SAV získali potrebný počet hlasov.

K ekonomickým a rozpočtovým bodom, ktoré prezentoval J. Koppel, boli videokonferenčne prizvaní predsedovia sekcií rád riaditeľov (RR). P SAV schválilo správu o zúčtovaní finančných vzťahov SAV zo štátnym rozpočtom (za rok 2020) a uložilo ETO-u predložiť správu na MF SR. J. Koppel navrhol nevyhovieť žiadosti THS o preplatenie nákladov za haváriu kanalizácie (štandardný postup, ak požadovaná suma je nižšia ako 10 % prideleného rozpočtu OTaS). Navrhol súhlasiť s pridelením prostriedkov Ústavu merania SAV za bezodplatnú výpožičku priestorov inej organizácii SAV a navrhol súhlasiť s predĺžením splatnosti záloh na rozpočet CSČ. P SAV návrhy schválilo. M. Morovics podotkol, že návrh týkajúci sa THS mohol byť prediskutovaný v 3. OV. F. Simančík ocenil a zdôraznil, že prvýkrát nejaká organizácia SAV využila vo väčšom rozsahu možnosť, že za poskytnutie časti svojich nevyužitých priestorov inej organizácii SAV formou bezodplatnej výpožičky (namiesto komerčného prenajímania) môže žiadať navýšenie rozpočtu (630) do výšky 35 % trhového nájomného. Využívanie výpožičiek vníma ako ústretovosť voči kolegom s priestorovými problémami.

Bod „Návrh rozpisu mzdových prostriedkov vedeckých organizácií (VO) pre r. 2021“ bol predložený už na májové zasadnutie, bolo však potrebné ponechať priestor pre ďalšiu diskusiu a krížovú kontrolu výsledkov. Výstupom je textový materiál (algoritmus výpočtu) a pdf s tabuľkami (export kľúčových výsledkových hárkov z excelu, porovnanie s predošlým rokom a výsledky VF), ktoré podpredsedovia pre OV môžu zaslať riaditeľom VO. Na nasledujúce zasadnutie P SAV by mala byť predložená medziročná analýza, potrebná je ďalšia diskusia a analýza dopadov. Pred zasadnutím P SAV sa očakáva aj podrobná diskusia k tomuto bodu na júnovom zasadnutí Snemu SAV. Následne bolo udelené slovo prizvanému predsedovi RR M. Ruttkayovi. Ten poukázal na fakt, že podľa mzdového rozpisu bolo prerozdelených medzi VO o jeden a trištvrte milióna eur menej. J. Koppel reagoval, že ide o výsledok viazania rozpočtu, ale aj vyčlenenia viacročných úprav (800 tis. Eur), v dôsledku čoho sa celkový objem prerozdelený iným spôsobom. Priznal, že vznikla určitá rezerva vo fonde P SAV, ktorá bude, ako po minulé roky, rozdelená medzi VO v podobe „doplatku“ VF. Nealokované zdroje sú pritom nižšie, než minulý rok. F. Simančík doplnil, že celkové financovanie SAV je medziročne nižšie, tarifné platy pritom SAV kryje na približne 110 % a len 3 ústavy nemajú podľa predloženého rozpisu pokryté tarifné platy. Po vyčíslení podielu VF na historickej zložke sa ukazuje, že až 19,5 % (v priemere za VO) miezd v roku 2021 predstavuje VF (nielen 16 % definovaných algoritmom). Po prvýkrát za dlhú dobu došlo k zvýšeniu počtu zamestnancov, o 30 FTE (čo pripisuje efektu mzdovej reformy v pozitívnom zmysle), ešte stále je SAV pod limitom.

M. Ruttkay pred jeho odpojením z videokonferenčného prenosu zo zasadnutia otvoril niektoré technické otázky súvisiace s kreovaním RR a poukázal na to, že ako poradný orgán P SAV nemajú informácie k priebehu zasadnutí P SAV mimo bodov, ku ktorým sú prizvaní. P. Šajgalík v reakcii ocenil existenciu RR, ale zdôraznil, že RR nie je šestnástym členom P SAV a príslušní podpredsedovia sú ich partnermi, cez ktorých môžu predostrieť požiadavky, námety. M. Ruttkay upresnil, že svoje slová adresoval práve členom P SAV v nádeji, že budú RR prizývať k bodom, kde je potrebná vzájomná informovanosť, aby RR nebola len dodatočným užívateľom informácií. M. Morovics doplnil, že spolupráca s RR jednotlivých OV je mimoriadne dôležitá, ale praktické otázky týkajúce sa celoakademickej RR ešte nie sú doladené. Vyjadril svoju náklonnosť myšlienke, aby zástupca RR mohol byť prítomný na celých zasadnutiach P SAV. Predseda diskusiu uzavrel tým, že nie je zástancom rozširovania rozhodovacích orgánov.

P SAV schválilo vyradenie nedobytných pohľadávok z účtovníctva (návrh upustiť od vymáhania pohľadávok štátu, ktoré spravuje SAV, kvôli zistenej nemajetnosti dlžníkov). V súvislosti s rýchlym napredovaním legislatívnej prípravy transformácie SAV boli predložené návrhy na úpravu štatútov a rokovacích poriadkov a na zloženie troch komisií: Komisie pre transformáciu SAV, Komisie SAV pre ekonomické otázky a Dislokačnej komisie SAV. Cieľom je, aby mohli začať pracovať ešte pred nasledujúcim zasadnutím P SAV. Úpravy v dokumentoch (väčšinou formálne) ako i návrhy na členov zdôvodnil J. Koppel, predložené návrhy boli schválené bez pripomienok. Schválený bol aj Dodatok č. 2 k Štatútu a rokovaciemu poriadku Hodnotiacej komisie SASPRO 2 (predsedom hodnotiacej komisie už nebude musieť byť ex offio podpredseda pre OV, ale kandidát nominovaný OV a schválený P SAV) a návrh na nového člena Odvolacej komisie SASPRO 2 (prof. M. Porubjak). Širšia diskusia bola venovaná úprave Rokovacieho poriadku P SAV, predovšetkým podmienkam zverejňovania materiálov pred zasadnutiami P SAV a oprávneniu predkladať materiály na rokovania priamo (napr. predseda snemu). Konsenzus bol dosiahnutý v doplnení poriadku o prizývanie predstaviteľov rady riaditeľov k vybraným bodom, v ponechaní lehoty 48 hodín na zverejnenie materiálov pred zasadnutím a v ošetrovaní oprávnenia predkladateľa materiálu spolu s prizvaním hostí poskytnúť im aj materiál vopred (napr. zástupcovia RR prizývaní k bodom). Pre rozsiahlejšiu diskusiu je potrebné dohodnúť pripomienky naformulovať korektné, P SAV tak vzalo návrh rokovacieho poriadku na vedomie, jeho schvaľovanie po zapracovaní diskutovaných úprav odročilo na nasledujúce zasadnutie.

Z dôvodu skončenia funkčného obdobia P SAV 2017 – 2021 nové P SAV schvaľovalo výmeny na postoch zástupcov SAV v medzinárodných štruktúrach, kde SAV reprezentovali už bývalí členovia P SAV. V Rade EASAC (European Academies' Science Advisory Council) M. Omastovú nahradí K. Marhold. V Slovenskej komisii pre UNESCO M. Omastovú nahradí Ľ. Lacinová. M. Morovics sa v tejto súvislosti zaujímal, či je možné nominovať niekoho pre oblasť kultúrneho dedičstva. Ukázalo sa, že v týchto prípadoch je potrebné obracať sa na predsedov konkrétnych komisií. P SAV rokovalo aj o výmene na poste zástupcu SAV v ISC (International Science Council), nástupcu D. Gáliku zatiaľ neschválilo (zvykol to byť podpredseda pre zahraničné styky, nová podpredsedníčka sa najprv musí oboznámiť s agendou). Predseda SAV tiež informoval o príprave online stretnutia „UK-V4 Frontiers of Science“ (10. - 11. 6. 2021), ktorého sa SAV zúčastní na základe oslovenia britskou Royal Society adresovaného akadémiám krajín V4.

P SAV vzalo na vedomie program vyhodnotenia súťaže mladých vedeckých pracovníkov do 35 rokov v Košiciach 17. 6. 2021. Informácie o organizačnej stránke doplnili J. Koppel a P. Šajgalík. Po prvý krát sa uskutočnila aj súťaž doktorandov v rovnakom formáte, vyhodnotenie prebehne 23. 6. 2021 v aule na Patrónke.

P SAV po predloženej úprave schválilo návrh na zloženie Atestačnej komisie Astronomického ústavu SAV. Neobvyklá početnosť externých členov je z dôvodu, že funguje aj ako medzinárodný poradný zbor. Predseda SAV vypíše výberové konanie na miesto riaditeľa Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra, ktorému končí funkčné obdobie. Predsedom výberovej komisie bude M. Morovics. Predseda SAV vypíše výberové konanie aj na miesto riaditeľa Ústavu informatiky SAV, ktorého riaditeľka sa vzdala funkcie vzhľadom na svoje menovanie za členku P SAV. Predsedom výberovej komisie bude M. Venhart. P SAV schválilo poverenie R. Andoka vedením ústavu do vymenovania nového riaditeľa. P SAV schválilo vymenovanie novej členky Hodnotiacej komisie IMPULZ prof. T. Puig (v komisii absentoval expert pre oblasť fyziky/materiálového výskumu). Vedecké zázemie navrhovanej členky a okolnosti vzniku návrhu priblížil P. Samuely.

P SAV odsúhlasilo rozhodnutie o prebytočnosti nehnuteľného majetku (pozemku) v správe Ústavu vied o Zemi SAV. Zámerom je sceliť správcovstvo pozemkov v areáli Slovenskej ústrednej hviezdárne v Hurbanove, kde je situovaný aj predmetný pozemok. Podmienkou je prevod pozemku do správy

hvezdárne (plánovaný je bezodplatný prevod správy). Okolnosti vysvetlil P. Siman. Detaily a postup ponukového konania objasnil F. Simančík. Vyzval prítomných, aby informovali o prípadnej potrebe podobných prevodov bezodkladne, nakoľko v novej právne forme v. v. i. bude postup prevodov majetku komplikovanejší (schvaľovať ich bude Vláda SR). Upozornil tiež na dodržanie zákonného postupu v prípade kultúrnych pamiatok.

V bode „Rôzne“ predseda informoval o stretnutí s veľvyslancami pôsobiacimi v SR na pôde Virologického ústavu SAV (1. 7. 2021) na tému pandémie (zastrešuje MZV a SAV). Informoval tiež o zámere angažovať v niektorých oblastiach agendy P SAV či už bývalých členov P SAV alebo iných zamestnancov (D. Gálik pre oblasť zahraničných stykov, M. Omastová pre otázky akreditácie, L. Lapšanský pre oblasť transformačnej legislatívy). M. Omastová informovala o činnosti International Advisory Board (<https://www.sav.sk/?lang=en&doc=activity-advisory-board>) a upozornila, že pôsobenie medzinárodného poradného výboru sa viaže na funkčné obdobie P SAV, je preto potrebné navrhnúť postup pre kreovanie nového výboru. Predseda doplnil, že relevancia a význam výboru stúpili. Predseda tiež informoval o aktuálne platných pravidlách voľby členov VR SAV aj o blížiacom sa termíne na podávanie návrhov na kandidátov a o termíne voľby (zasadnutie snemu 24. 6. 2021). Prednesená bola informácia o úvodnom stretnutí premiéra so zástupcami rektorskej konferencie a SAV, ktorého sa za SAV zúčastnil predseda a podpredsedovia pre OV. Stretnutia by sa mali pravidelne opakovať. Zúčastnení členovia P SAV hodnotili iniciatívu premiéra pozitívne. Zo strany SAV boli vznesené námietky k absencii finančného krytia priority transformácie v pláne obnovy. M. Omastová upozornila na potrebu nominovať zástupcu SAV do ALLEA (podľa predsedu to nemusí byť nevyhnutne člen P SAV), diskusiu k ALLEA doplnil D. Gálik, ktorý tiež pripomenul potrebu nominovať delegáta aj do stálej dunajskej konferencie akademií vied. Termín ďalšieho zasadnutia bol predbežne stanovený na 5. 8. 2021.

K bodu 5

V rámci bodu „Rôzne“ výbor snemu kladne zhodnotil nedávne videokonferenčné stretnutie k príprave novej webovej stránky snemu s R. Grznárom a P. Herdom.

Opätovne bola otvorená otázka odovzdávania dokumentov snemu do Archívu SAV podľa registratúrneho poriadku. Výbor snemu sa dohodol, že na zasadnutiach Snemu SAV aj výboru Snemu SAV bude do programu zaraďovať kontrolu správnosti zápisnice. Zápisnice bude potvrdzovať svojim podpisom (fyzickým, eventuálne elektronickým v zmysle platných predpisov) predseda snemu, resp. predseda komory v prípade zasadnutí komôr.

Ďalšou diskutovanou témou bol návrh J. Gálika formalizovať zasadnutia komôr, na ktorých prebieha voľba členov výboru snemu počas úvodného zasadnutia snemu. V diskusii prevládol názor, že je možné prerušiť rokovanie snemu, vyhlásiť časový úsek pre zasadnutie komôr, ktorých obsah bude zachytený v zápisniciach z komôr, a v určenom čase v rokovaní snemu pokračovať. Obe diskutované témy je možné formálne ošetriť v novele rokovacieho resp. volebného poriadku.

Na najbližšom zasadnutí P SAV, ktoré sa uskutoční pravdepodobne 5. 8. 2021, sa zúčastnia K. Gmucová a Ľ. Kľučár (náhradník R. Passia). Dňa 30. 6. 2021 sa v Malom kongresovom centre VEDA bude konať spoločné pracovné stretnutie členov P SAV a členov výboru Snemu SAV (umožnená bude aj videokonferenčná účasť). Vo štvrtok 24. 6. 2021 sa videokonferenčne uskutoční plenárne zasadnutie Snemu SAV, prizvaní sú všetci riaditelia organizácií SAV, zasadnutie je tiež otvorené pre max. 30 registrovaných hostí. Predsedníčka snemu uviedla, že informovala P SAV (J. Koppela) o požiadavke Sociologického ústavu prezentovať prípadové štúdie finančných dopadov mzdovej

reformy na ústavy, v ktorých sú mzdy niektorých zamestnancov kryté zo špecifických zdrojov (ŠF, Fond Štefana Schwarza, trvalé úpravy na mzdy riaditeľov z prostredia mimo SAV a pod.).

V súvislosti s blížiacim sa zasadáním Komisie pre transformáciu SAV sa výbor snemu venoval sumáru v predošlom období zaznamenaných tém, ktoré vyžadujú pozornosť pri novelách vnútorných predpisov akadémie. Výsledný dokument sprístupní predsedníčka snemu členom komisie.

Najbližšie zasadnutie výboru snemu sa bude konať v utorok 10. 8. 2021 o 13:00 hod. videokonferenčne (ZOOM) z dôvodu stále nevyriešených problémov so zlou kvalitou zvuku zo zasadačky č. 119 Úradu SAV pri využívaní platformy Webex.

K bodu 6

K. Gmucová poďakovala prítomným za účasť a rokovanie výboru o 11:00 hod. ukončila.

V Bratislave dňa 28. júna 2021

Zapísala: V. Hvozdíková

Overil: R. Passia

.....
Katarína Gmucová
predsedníčka Snemu SAV